

Cum a fost condamnat și eliberat milițianul transnistrean Andrei Samonii pentru răpirea unui cuplu din Florești

Singura speranță la dreptate a cetățenilor Republicii Moldova umiliți de regimul de la Tiraspol este pe cale de a se spulbera. Milițianul separatist Andrei Samonii, cel care în 2015 a bătut, maltratat, răpit și torturat un cuplu din raionul Florești, este la un pas de a fi scăpat de pedeapsă. Dacă Judecătoria Soroca l-a condamnat la 15 de ani de închisoare cu achitarea victimelor a unui prejudiciu de 20.000 de euro, doi ani mai târziu, magistrații instanțelor de apel, i-au redus pedeapsa cu nouă ani. Aceiași judecători au decis că și suma daunelor morale dictată de prima instanță este prea mare și au tăiat-o până la 20.000 de lei.

Totul, după excluderea a două capete de acuzare din cele trei – „violare de domiciliu” – pentru că a expirat termenul de prescripție, iar acuzațiile de tortură, în opinia judecătorilor, nu s-au adevărat. Leziunile corporale și psihologice grave cu care s-au ales Alionușca Lîsaia și Constantin Mamontov, degenerate acum în boli cronice, nu au convins atunci Onorata Instanță.

Milițianul tortionar a fost condamnat, într-un final, doar pentru „răpire de persoane”. După doi ani de arest, Samonii a fost eliberat pentru „condiții degradante de detenție” și pentru că a căzut sub incidența legii amnistiei.

Pe 8 aprilie 2021, autoritățile și societatea civilă din Republica Moldova salutau condamnarea la 15 ani de închisoare de către Curtea de Apel Bălți a milițianului de la Tiraspol, Andrei Samonii, pentru că a bătut, răpit și torturat doi soți din satul Vertiujeni, Florești, în 2015. Atunci, într-un glas, avocații pentru drepturile omului de la Chișinău au numit precedentul „o speranță la dreptate pentru victimele torturii regimului separatist”.

Euforia a durat însă mai puțin de un an. Armata de avocați contractată de Samonii i-a convins pe magistrații Curții Supreme de Justiție, unde au atacat decizia, că „nu au fost întrunite elementele infracțiunii”. Curtea Supremă de Justiție nu poate nega că au fost comise un șir de infracțiuni de către un grup de persoane. Însă, în speță, nu există probe care să demonstreze că Samonii Andrei a participat la comiterea crimelor.”

Milițianul separatist Andrei Samonii. SURSA: zonadesecuritate.md

Ca rezultat, completul Curții Supreme de Justiție format din cinci judecători – Timofti Vladimir, Cobzac Elena, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie și Plămădeală Ghenadie – au egalat cu zero probele victimelor Lîsaia Alionușca și Mamontov Constantin, au anulat sentința Curții de Apel Bălți și au trimis cazul la rejudecare.

Curtea de Apel Bălți: „Samonii nu poate fi judecat pentru tortură”

La exact opt luni distanță, un alt complet de judecători de la Curtea de Apel Bălți, format din Talpa Ion, Șleahtițki Svetlana și Mironov Oxana, decide că maltratarea fizică, psihică și psihologică, aplicată de Samonii asupra cuplului Mamontov – Lîsaia nu este tortură deoarece militianul

transnistrean „nu este persoană publică, (...) inculpatul Samonii Andrei, fiind colaborator a așa-numitului comisariat de miliție din orașul Camenca a „rmn”, care nu este recunoscut de autoritățile legale ale RM, nu poate fi subiect a infracțiunii de tortură (...), urmează să fie achitat pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.”

Având în vedere că termenul de prescripție pentru violare de domiciliu a expirat, Andrei Samonii a rămas doar cu acuzația de răpire. În consecință, pedeapsa pentru milițianul separatist a fost redusă de la 15 la 6 ani, iar valoarea prejudiciului moral a scăzut de 20 de ori – de la 20.000 de euro la 20.000 de lei, bani pe care Samonii nici până astăzi nu i-a achitat victimelor.

Avocatul Promo-LEX, Pavel Cazacu, spune că excluderea celor două capete de acuzare este inexplicabilă.

„În opinia mea, termenul de prescripție nu a expirat pentru infracțiunea de violare de domiciliu. Potrivit Codului Penal, curgerea prescripției se suspendă dacă persoana care a săvârșit infracțiunea se sustrage de la urmărirea penală sau de la judecată”, a spus el.

„Pentru că, Samonii s-a eschivat de la urmărirea penală în perioada 2015-2020, consider că sunt toate șansele ca instanța supremă să pronunțe o altă soluție și să corecteze eroarea făcută de Curtea de Apel. Și decizia de achitare a condamnatului pentru fapta de tortură este inexplicabilă. (...) Din perspectiva mea, faptele de tortură comise de angajații/reprezentanții entităților anticonstituționale din regiunea transnistreană pot și trebuie calificate potrivit codului penal al RM. Versiunea actuală a art. 166/1 din Codul penal permite acest lucru.”

Eliberat pentru condiții inumare de detenție

Începând cu 14 ianuarie, 2020, Andrei Samonii s-a aflat în arest în mai multe penitenciare din Republica Moldova. Doi ani

mai tarziu, milițianul a fost eliberat pentru detenție în condiții precare și datorită legii amnistiei. Imediat, acesta s-a făcut nevăzut în regiunea transnistreană. Între timp, la aproape nouă ani distanță de când Alionușca Lîsaia și Constantin Mamontov s-au trezit în casă în puterea nopții cu mai mulți milițieni transnistreni care i-au bătut și torturat, pentru un pretins furt, cei doi nu își pot reveni nici acum.

Expertiza medico-legală făcută după maltratarea cuplului în stânga Nistrului unde au fost duși cu o barcă după ce au refuzat să recunoască furtul a scos la iveală sadismul și cruzimea celor care i-au bătut. Potrivit raportului, s-a stabilit că Mamontov Constantin a fost supus „bătăilor repetate peste tot corpul, strangulare, lovituri peste cap”. Acesta a mai fost diagnosticat cu „tulburare de stres post-traumatică, neuroză post traumatică, sindromul anxios depresiv”.

„L-au forțat pe fecior să ne sape groapa”

Alionușca Lîsaia nu își poate stăpâni lacrimile de fiecare dată când povestește despre cele trei zile de calvar cât a fost bătută cu bestialitate într-o clădire din satul Crasnîi Octeabri din stânga Nistrului, unde au fost duși forțat, cu

barca, peste râu.

Alionușca Lîsaia

„De atunci, sunt foarte bolnavă, am căzut de picioare, cu vederea, tensiunea, stres. Am stat trei zile în stânga Nistrului, fără apă, fără mâncare. Mă loveau cu ranga peste picioare. Pe concubin l-au pus cu picioarele pe masă. Ne dădeau cu ceașca vin. Eu nu voiam și mi l-au turnat în cap. Da concubinul a băut ceașca cea și a început a vomita. După care ne-au dus la expertiză, să spună că eram beți și am căzut cu capul, să iasă că ne-a bătut Samoni. M-au închis într-un subsol. Toată noaptea am răcnit. După ora 1 noaptea, m-au dus în altă cameră din subsol”, spune femeia.

În noaptea de 8 aprilie, 2015, când milițienii le-au invadat casa, în interior, mai erau și feciorul soților. Nici el nu a scăpat de bătăile exponenților regimului separatist. Mai mult, potrivit femeii, el a fost dus în râpa satului și forțat să le sape groapa părinților.

„Pe băiatul meu de 21 de ani atunci l-au bătut, l-au dus în râpă să ne sape groapa. Eu toată vremea când îl văd pe Samoni, încep să plâng. Și la judecăți nu mă pot opri. Poate îl iertam, căci are copii, dar când îmi aduc aminte cum și-a bătut joc de mine... De unde el ne va achita dacă Samonii îi eliberat. Dacă s-a dus în partea transnistreană, îmi va mai da

bani? Nici statul nu ne susține în vreun fel. Nici la muncă nu mă pot angaja”, își aduce aminte, cu lacrimi în ochi, Alionușca Lîsaia.

Curtea Supremă de Justiție, ultima speranță

Avocații Promo-LEX au atacat ultima decizie a Curții de Apel Bălți la Curtea Supremă de Justiție în speranța că adevărul va triumfa. Totuși, amânările sunt la ordinea zilei în acest proces. Avocatul Pavel Cazacu se arată îngrijorat de tergiversările fără număr.

Pavel Cazacu, avocat Promo-LEX

„Examinarea cauzei la Curtea Supremă de Justiție este întârziată foarte mult, inclusiv din motive obiective, ținând cont de reformele în derulare ale sistemului judiciar. În același timp, nu mi se pare normal ca acest dosar să fie amânat de șapte ori pe parcursul anului 2023, nefiind examinată nici măcar admisibilitatea recursurilor”, a spus el.

„Chiar dacă Samonii a uzat de anumite mecanisme legale, cred că eliberarea acestuia nu a întrunit toate condițiile legale. În contextul în care victimele nu au fost despăgubite, iar Samonii a fost eliberat din detenție și s-a întors în regiunea transnistreană, consider că statul nu și-a onorat obligațiile pozitive față de victime. Am încrederea că, în final, Curtea Supremă de Justiție va remedia erorile comise de Curtea de Apel, iar victimele vor fi repuse în drepturi ca urmare a

calificării corecte a faptelor, dar și ca urmare a dispunerii unor despăgubiri pe măsura ilegalităților.”

Hoți de oameni, printre oameni

Până acum, nimeni dintre reprezentanții regimului separatist de la Tiraspol, implicați în răpire și torturare de oameni, nu a fost pedepsit pentru aceste crime grave, lucru care le dă curaj să nu se oprească.

Pavel Cazacu, avocat Promo-LEX:

„Din informațiile pe care le deținem, sentința din 5 august 2020 era singura de condamnare pentru fapte de răpire și/sau tortură în privința unui reprezentant al unor entități anticonstituționale din regiunea transnistreană.”

Materialul a fost realizat de anticorupție.md în parteneriat cu Asociația Promo-LEX, în cadrul proiectului „Promovarea respectării drepturilor omului în regiunea transnistreană a Republicii Moldova”, cu suportul financiar al National Endowment for Democracy (NED).